

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו זברי תורה מחודדים בפין (קידושין ל.)

סיכומי דף היומי

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לנ"ג
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
גליון 444-445
גליון 444-445

מנחות דף מ"א. יום שב"ק פרשת תרומה - ד' אדר תשפ"ו

דף מ"א - ע"א

טלית החייבת בציצית: אם קטן מתכסה בו ראשו ורובו, אף על פי שהגדול יוצא בה עראי - פטורה. וכן לענין סדין בציצית, שאם אין בטלית שיעור לחיוב ציצית, אסור לצאת בו משום כלאיים.

אין עראי בכלאיים - שגם בגד שאינו יוצא בו גדול דרך עראי, אסור משום כלאיים.

טלית כפולה - לת"ק: חייבת בציצית, לרבי שמעון: פטורה מציצית, שאם תיפשוט נמצאו הציציות באמצע, ושווים שאם כפל ותפר שחיבת בציצית, וגם אם חיברה על ידי סכי'.
ציצית חובת טלית - לרבה בר רב הונא' ומשום כך הורה לרבה בר רב נחמן שהטיל ציצית בטלית כפולה, שיתקן הציצית במקום הכנף גם לאחר שהסיר ממנו. **תכריכים -** פטורה מציצית, משום שאינה עשויה להתכסות. ובשעה שלובשים אותה למת, מטילים בה ציצית משום 'לועג לרש הרף עשה'.

ציצית חובת טלית - לרבה בר רב הונא' ומשום כך הורה לרבה בר רב נחמן שהטיל ציצית בטלית כפולה, שיתקן הציצית במקום הכנף גם לאחר שהסיר ממנו. **תכריכים -** פטורה מציצית, משום שאינה עשויה להתכסות. ובשעה שלובשים אותה למת, מטילים בה ציצית משום 'לועג לרש הרף עשה'.

בשעת מעס עונשים על ביטול מצות ציצית, כרב קטינא שכעס המלאך עליו שהתכסה בכסות לילה, וביקש תחבולות מלפתחייב במצות ציצית.

טלית הראויה לציצית - לרב טובי בר קיסנא בשם שמואל, אף על פי שמקופל ומונח בקופסה חייבת בציצית, הוהיל ועומד להתכסות בה. **תכריכים -** פטורה מציצית, משום שאינה עשויה להתכסות. ובשעה שלובשים אותה למת, מטילים בה ציצית משום 'לועג לרש הרף עשה'.

טלית שנקרעה: למעלה משלש אצבעות משפת הכנף - יתפור. **תוך שלש -** לרבי מאיר: לא יתפור, שמה יותר מחמת פשרה וניה, ויוסיף עליו עד ארבע שלש ציצית, ופסול משום תעשה ולא מן העשוי (אבל המלה משלש אינו מקום ציצית). **לחכמים:** יתפור. ושווים שלא יביא גם אמה על אמה מטלית אחרת ובה תכלת ויתלה בה. ושווים שמביא תכלת ממקום אחר ותולה בה, ובלבד שהיא כל החוטים שלימים. ואין מזה ראייה ומתירים ציצית מבגד לבגד, כי אולי התירו רק כשנתכלת טלית ראשונה שאינה ראויה לציצית.

דף מ"א - ע"ב

טלית אין פוטרים בה ללבן רק מומיה - שאם היא אדומה, מטיל בה שני חוטים אדומים ושני חוטי תכלת. **טלית שכולה תכלת -** מביא שני חוטים לשם תכלת, וכל מיני צבעונים פוטרים בה לשם לבן. ולא יביא קלא אילן, ואם הביא: אם היא בת ארבעה חוטים, שנים מהם תכלת ושניים קלא אילן - כשר. ואם הטיל בה שמונה חוטים, ארבע תכלת וארבע קלא אילן - פסול, הואיל ויש חוטים כל צורכה חוץ מקלא אילן, חוששים שיצטרך חוטים לטלית אחרת. ויקח חוטי תכלת ויתשאר הראשונה בקלא אילן לבד, או שיטיל בטלית האחרת חוטי קלא אילן לתכלת. וגם לסובר שאין מתירים מבגד לבגד, חוששים אם עבר ההיתר.

שלושה מחלוקות בין רב ושמואל:

התרה מבגד לבגד - לרב: אין מתירים מבגד לבגד, לשמואל: מתירים.

הדלקה מנר לנר בנרות גנוכה - לרב: אין מדליקים מנר לנר, לשמואל: מדליקים.

לרבי שמעון גורר אדם מטה כסא וספסל ובלבד שלא יכווין לעשות חריץ - לרב: אין הלכה כרבי שמעון בגרידה, לשמואל: הלכה כמותו. 'רבה' בכל מקום פסק כרב, חוץ בשלושה אלו שפסק כשמואל.

במסירת טלית לכובס - רב יהודה: מסר טלית לכובס, ולא חשש שמה יקרעו חוטי תכלת ויטיל בה קלא אילן. **רב חנינא:** לשם טלית לכובס היה מקפל הציצית כמו כדור, כדי שלא יקרעו. **רבינא:** עשה לטלית שפה, ומחביא החוטים בתוכה, ותופר השפה.

כמה חוטים הוא נותן? לבית שמאי: ארבעה, לבית הלל: שלושה. וכמה תהא משולשת? כלומר שיעור הענף חוץ מהגדיל, לבית שמאי: ארבע אצבעות. לבית הלל: שלש, וכל אצבע אחת מארבע בטפח של כל אדם, והיינו מדת גודל.

חוטי הציצית - רב הונא פסק: שמיטל ארבעה חוטים, בתוך ארבע אצבעות של שפת הבגד, ותלוי ארבע אצבעות. רב יהודה פסק: שיתן שלושה חוטים, בתוך שלש אצבעות, ותלוי שלש אצבעות. 'להלכה' נותן ארבע חוטים בתוך שלש אצבעות משפת הבגד ותלוי ארבע אצבעות.

שיעור טפח דאורייתא: ארבע - בגודל, שלש - בקטנה, וחמש - באצבע.

אין ציצית - אלא יוצא.

שיעור ציצית - אלא משהו. ואין לה שיעור למעלה, אבל יש לה שיעור למטה (שלא תהא משולשת פחות משלש או מארבע כמו שנתבאר). **שיעור לולב -** אין לו שיעור למעלה, אבל יש לו שיעור למטה שלושה טפחים.

מנחות דף מ"ב. יום א' פרשת תצוה - ה' אדר תשפ"ו

דף מ"ב - ע"א

אין ציצית רק ענף - וכן הוא אומר 'ויקחני בציצית ראש'. וצריך להפריד חוטי הציצית ככלורית עובדי כוכבים, שהשערות דבוקות בלמטה ופרודות מלמעלה.

הטיל הציצית בשפת חודה של קרן, או על הגדיל (חוט עבה וחזק שבתחילת הבגד כדי שלא יקרע) - לתנא קמא: כשירה, לרבי אליעזר בן יעקב: פסולה.

הציצית צריכה שיהא נוטף על הקרן - לרב גידל בשם רב' (כלומר שגיבגיה למעלה מהשפה כדי שיהא תולה ומכה על הקרן), שנאמר על כנפי בגדיהם. וסובר כרבי אליעזר בן יעקב שאם הניחה על חודה של קרן פסולה.

צריך שירחיק - מלא קשר גודל, אבל לא יגיבה יותר משלש אצבעות. אם הרחיק בשעת עשיה כקשר גודל, ולאחר מכן נסתר הבגד ונחלק הנקב וירד הגדיל למטה ממלא קשר גודל - כשירה.

הטלת הציצית בבגד - רב אחא בר יעקב: הניח ארבע חוטים, וכופל קודם שיתלה בציצית, ומכניס הכפל בנקב הטלית, וחוזר ומכניס שתי הראשים בתוך הכפל ותלוי בעניבה בטלית. שדורש גידל שנים, גדילים משמע ארבע חוטים, ואחר כך כופל לשמונה. רב יהודה מדיפת: הטיל שמונה וכופל לאחר שהכניס בטלית והיו ט"ז. מור ברבי רבינא: היה עושה כמנהגי, והכניס ארבעה חוטים ואחר כך כופל לשמונה.

ברכה בהטלת הציצית בבגד - רב אחא בר אבהו: היה מברך 'לעשות ציצית' כשהניח ציצית בטלית. לרב: אין צריך ברכה בעשיית ציצית.

ציצית שעשאה עובד כוכבים - לרב: פסולה, שנאמר 'דבר אל בני ישראל ועשו להם ציצית', בני ישראל יעשו ולא עובדי כוכבים. יש אומרים בשם רב: שכשירה, שנאמר 'דבר אל בני ישראל ועשו להם ציצית', אחרים יעשו להם.

עיר שאין בה מוהל (מומחה) ישראל ויש בה רופא גוי ורופא כותי - לרבי מאיר: ימול גוי ולא כותי, משום שמל לשם הר גריזים. לרבי יהודה: ימול כותי ולא גוי, וכן שיטת רב.

מילה בעובד כוכבים פסולה - לרב: שנאמר 'אתה את בריתי תשמור'. לרבי יוחנן: שנאמר 'המול ימול', המל ימול.

המל מברך - 'ברוך.. אשר קדשנו במצותיו וצונו על המילה'.

סוכת עובדי כוכבים/גוים/במה/כותיים - כשירה, ובלבד שיהא מסוככת כהלכה.

העושה סוכה לעצמו - מברך 'ברוך... שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה'. בא לשבת בה - מברך 'ברוך... אשר קדשנו במצותיו וצונו לישוב בסוכה'. אבל אינו מברך על עשייתה 'לעשות סוכה'.

דף מ"ב - ע"ב

כתיבת ספרי תורה תפילין ומזוזות: שכתב צדוקי/ כותי/ עובד כוכבים/ עבד/ אשה/ קטן/ מומר - פסולים, שנאמר 'מסמכות הפסוקים' וכתבתם, למלמד כל שישנו בקשירה - ישנו בכתיבה, כל שאינו בקשירה - אינו בכתיבה.

העושה תפילין - אינו מברך. המניח תפילין של יד - מברך 'ברוך... אשר קדשנו במצותיו וצונו להניח תפילין' המניח תפילין של ראש - מברך 'ברוך... אשר קדשנו במצותיו וצונו על מצות תפילין'.

למסנא' כל מצוה שעשייתה גמר המצוה, אף על פי שכשירה בגוי - צריך יהודי לברך על עשייתה: לכן מברך המל על המילה הגם שכשירה בגוי. וכל מצוה שעשייתה אינה גמר מצוה, אף על פי שפסולה בגוי - אינו מברך על זה יהודי. לכן אין מברכים על עשיית תפילין, עשיית ציצית - לסובר שהיא חובת טלית: צריך לברך, שעשייתה זה גמר המצוה, ולסובר שהיא חובת גבאי: אין צריך לברך.

עשה הציצית מוקצים (חוטים התלולים בכל היקעה וקוצצים אותם מהבגד), ומהנימים (שיוצאים מהבגד בתפירה) ומגדרים - פסולה, שהרי צריך עשייה לשמה. **עשה מסיסים -** לרב: כשירה - שאין צריך טויה לשמה. **לשמואל:** פסולה - שצריך טויה לשמה.

בתי התפילין: אם ציפה בזהב, או שעשאה מעור בהמה טמאה - פסולות. עשאה מעור בהמה טהורה - לתנא קמא: כשירות גם אם לא עיבד לשמה, לרבן שמעון בן גמליאל: פסולות עד שיעבד לשמה.

כיצד צביעת ציצית? מטילים בירה דם חילון וצמחים, ומרתחים אותו, ונטולנים ממנו מעט בקליפת ביצה, וצובעים בו מוך לבדוק אם הוא תכלת יפה, וזורקים הבריצה ושרפים המוך. ולמדנו מזה דינים - א. שצריך צביעה לשמה - ממה ששורפים המוך שנצבע רק לניסיון פסול לציצית. ב. אם עירה צבע של טעימה בירה, פסול כולה - ממה שזורקים הצבע שבקליפה ואין מוזירים אותה ליורה.

טעימה - לרבי חנינא בן גמליאל: טעימה פסולה, שדורש מהנאמר 'כליל תכלת' שיהא כל עיקר מראה החילון בצמר, ולא יאד דבר אחר צבוע בה מתחילה. לרבי יוחנן בן דהבאי: גם אם כבר נצבע בה צמר אחר וזה מראה שני שבה, כשר, שנאמר 'ושני תולעת'.

מנחות דף מ"ג. יום ב' פרשת תצוה - ו' אדר תשפ"ו

דף מ"ג - ע"א

תכלת - אין לה בדיקה אם נצבע לשמה או לטעימה, ולכן אינה נקנה רק מהמומחה (וכן הקפיד רב מני, ואמר לו זקן אחד שכך נהגו הקדומים ובזכות זה בהצליחו בעסקיהם). תפילין - יש להם בדיקה, שיכול לבדוק אם דקדק בחסירות ויתירות, ובכל זאת אינה נקנה רק מהמומחה, שצריכים עיבוד לשמה. **ספרים ומזוזות -** יש להם בדיקה ונקנה מכל אדם, שאינם צריכים עיבוד לשמה.

יש בדיקה בתכלת לדעת אם היא קלא אילן - שמביא 'גבאי גילא' (אלום), ומים היוצאים מתלת, ומי רגלים בן ארבעים יום (מתניק בן ארבעים יום): ארבעים יום לאחר שיצאו מהגוף, ושורה אותו בתוכם, אם לא נפרד אצבע - כשירה, ואם נפרד, אופה אותו בשאור קשה של שיעורים, אם נשתנה לטובה - כשירה, ואם נשתנה לרעה - פסולה. וסימנך: שינוי שקר שינוי אמת.

הלוקח טלית מצויצת ממשוק: מישראל - הרי היא בחזקתה. מן העובד כוכבים - אם תגר הוא כשירה, שמשמתא קנאה מישראל, ואף על פי שאינו רשאי אדם למכור טלית מצויצת לעובד כוכבים עד שיתיר הציצית, אנו תולים שמכרה לו תגר ישראל. ואם הוא הדייט - פסולה.

אסור למכור טלית מצויצת לעובד כוכבים עד שיתיר הציצית - 'הטעם' י"א: משום זונה (שמה יהיה לו זונה ישראלית וסבורה ישראל הוא ותיבעל לו, או שיתן הטלית לזונה באתנן). וי"א: שמה יתלה ישראל עם גוי זה בדרך, ויחשוב שהוא ישראל, ויהרגנו.

רב יהודה: א. היה מניח ציצית לכסות אשתו - שסובר כחכמים שיליה זמן ציצית, ואם כן הוא מצוה שאין צריך גרמא. ב. היה מברך כל בוקר להתעטף בציצית - שסובר כרבי שתפילין כל זמן שמיניח מברך עליהם, ובמשך היום לא היה מסיר הטלית משום צניעות, והיה מברך בבוקר כשהחליף מכסות לילה לכסות יום.

נשים בציצית - לחכמים: כולם חייבים בציצית, כהנים/ לויים/ ישראלים/ גרים/ נשים/ עבדים - ואף על פי שהותר לכהנים ללא ציצית בגבדי כהונה, אינם פטורים מציצית מכח היקש של ציצית לכלאיים, משום שלא הותר להם רק בשעת עבודתם. והנשים חייבות משום שציליה זמן ציצית, והיא מצוה שאין הזמן גרמא. רבי שמעון: מיטר בנשים - משום שציליה אינו זמן ציצית, והיא מצוה שהזמן גרמא. שדורש מהנאמר 'וראיתם אותן' פרט לכסות לילה, ומהנאמר 'אשר תכסה בה' לרבות כסות סומא. ואין לומר להיפך, משום שאני מרבה כסות סומא ששייך בראיה אצל אחרים, ומוציא כסות לילה שאינה בראיה אצל אחרים. (וחכמים דרשו מקראות אלו לדרושת אחרות כמו שיתבאר).

דף מ"ג - ע"ב

בעלת חמש יאבת בציצית - שנאמר 'על ארבע כנפות חמש ולא שלש, אבל בעלת חמש חייבת - לחכמים: שנאמר 'אשר תכסה בה'. ואין לומר להיפך, שהרי בכלל חמש ארבע ואין בכלל שלש ארבע. לרבי שמעון: שלומד מאשר תכסה בה לרבות כסות סומא, דורש בעלת חמש מהנאמר 'אשר'.

- א. ראה מצוה זו וזכור מצוה אחרת, וזה קריאת שמע, שקורים בשחרית מזמן שיכיר בין תכלת ללבן.
- ב. ראה מצוה זו וזכור מצוה אחרת הסמוכה לה, וזו כלאיים שנאמר 'לא תלבש שעטנן צמר ופשתים יחדו גדילים תעשה לך'.
- ג. כיון שנתחייב אדם במצוה זו, נתחייב בכל המצוות כולם, כלומר שאינו חייב בציצית רק ביום שרוב מצוות נהוגות בו, לרבי שמעון שילילה אינו זמן ציצית.
- ד. שקולה מצוה זו כנגד כל המצוות כולם.
- ה. ראייה - מביאה לידי זכירה, זכירה - מביאה לידי עשייה.
- ו. כל הזרזי במצוות ציצית זוכה ומקבל פני שכינה - שנאמר 'וראיתם אותו', ונאמר 'את ה' אלקיך תירא ואתו תעבד'.

חז"בים ישראל שסיבבם השם יתברך במצוות - 'תפילין' - בראשיהם, ובזרועותיהם. 'ציצית' - בבגדיהם, מביאים. ופתיחהם. ועליהם אמר דוד 'שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך'. כשראה את עצמו ערום בבית המרחץ, אמר אוי לי שאעמוד ערום בלי מצוה, כשנוכח במילה שבכשרו, נתיישב דעתו, ולאחר שיצא אמר עליה שירה, שנאמר 'למצנח על השמינית מזמור לדוד', על מילה שניתנה בשמיני.

כל שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו - מוחזק שלא יחטא. שנאמר 'והחוט המשולש לא במהרה ינתק', ואומר 'חונה מלאך ה' סביב ליראי ויחלצם'.

אמר רבי מאיר:

מה שנתנה תכלת מכל מיני צבעים? שהתכלת דומה - לים, ים דומה - לרקיע, לרקיע דומה - לכסא הכבוד, שנאמר 'ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר', ונאמר 'כמראה אבן ספיר דמות כסא'.

גדול עונש לכן יותר מעונש תכלת - משל למלך בשר ודם שאמר לאחד מעבדיו הבא לי חותם של טיט, ולאחד הבא לי חותם של זהב, ופשעו שניהם ולא הביאו, זה שאמר לו הבא של טיט עונשו מרובה.

חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום - שנאמר 'ועתה ישראל מזה ה' אלקיך שואל מעמך', קרי ביה 'מאה'. רב אייבא ברביה דרב אבא היה טורח בשבבות וימנם טובים ומלא חובת מאה ברכות בבשמים ומיני מגדים.

חייב אדם לברך ברכות אלו בכל יום: א. שעשאני ישראל, ב. שלא עשאני אשה, ג. שלא עשאני בור. וי"א: שלא עשאני עבד, ואף על פי שדינו כאשה, הוא מוזלול יותר ממנה.

מנחות דף מ"ד. יום ג' פרשת תצוה ז' אדר תשפ"ו

יום זה הוקדש בסיכומי דף היומי - מחודדים

לעילוי נשמת הרה"ש החשובה מרת רחל פגלר ע"ה בת יבלחט"א הרה"ח אשר יהושע ה' הנו"מ רבקה תחי' נלב"ע ז' אדר תשפ"ו

ת' נ' צ' ב' ה'

דף מ"ד - ע"א

חלזון: גופו - דומה לים, ברייתו - לרג, ועולה - אחד לשבעים שנה, וצובעים בדמו תכלת ולכן דמיו יקרים.

אמר רבי נתן: אין לך גם כל מצוה קלה שכתובה בתורה שאין מתן שכרה בעולם הזה, ובעולם הבא אינו יודע כמה, צא ולמד מציצית - מעשה באחד שהיה זהיר בציצית/ ששכר זונה בארבע מאות זהובים/ ועלתה על שבעה מיות מסוף בינייהם סולמות מכסף, ועליונה מזהב/ קודם מעשה טפחו לו ארבע ציציותיו על פניו, ונשמט על גבי קרקע/ וגם היא נשמטה ושאלה אותו איהו מום ראית בי?/ אמר לה העבודה שלא ראית אשה יפה כמותך/ רק מצוה אחת ציונו השם יתברך ושמה ציצית, ותשוב בה פעמיים 'אני ה' אלקייכם', אני הוא שעתיד להיפער ואני הוא שעתיד לשלם שכר, דמיו עלי כארבע עדים/ כתב לה שמו ושם עירו ושם רבו ושם מדישו/ חילקה נכסיה שלישי - למלכות, שלישי - לעניים, שלישי - נטלה בידה חוץ מאותם מצעות/ ובאתה לבית המדרש והתגיריה ונשאה/ אותם מצעות שהציעה לו באיסור הציעה לו בהיתר/ זה מתן שכר - בעולם הזה, לעולם הבא - אינו יודע כמה.

טלית שאולה: כל שלשים יום - פטורה מציצית, מכאן ואילך - חייבת בציצית.

הדי בפגודיקי בארץ ישראל והשובר בית בחוץ לארץ: כל שלשים יום - פטור ממזוזה, מכאן ואילך - חייב. השוכר בית בארץ ישראל: עושה מזוזה מייד - משום יישוב ארץ ישראל.

תפילין שי יד אינה מעכבת של ראש: אמר רב חסדא - 'בהוי אמינא', רק אם יש לו, אבל אם אין לו מעכבת, גזירה שמא יפגע ולא יקנה האחרת. 'למסקנא' אמר שבכל אופן אינה מעכבת, שאין טעם שמי שצוה לו שתי מצוות לא יקיים גם מצוה אחת.

אמר רב ששת: כל שאינו מניח תפילין - עובר בשמונה עשה. כל שאין לו ציצית בבגדו - עובר בחמשה עשה. כל כהן שאינו עולה לזבח - עובר בשלושה עשה. כל שאין לו מזוזה בפתחו - עובר בשני עשה של 'ותבתם וכתבתם'.

כל המניח תפילין מוארץ ימים - שנאמר 'ה' עליהם יחיו, ולכל בהן חיי רוחי, ותחלימינו והחייני', אותם שנושאים עליהם הם ה' בתפילין, יחיו.

דף מ"ד - ע"ב

לעילוי נשמת הרה"ח ר' מאיר ראזענבוים זצ"ל בן רבי ישראל זצ"ל

נלב"ע ז' אדר תשס"ג

ת' נ' צ' ב' ה'

משנה: הסולת והשמן במנחת נסכים - אין מעכבים הין, שאם הביא יין בלי סולת ושמן, מנסך. ולא היין מעכב.

מתנות שעל מזבח החיצון - אינם מעכבות זו את זו, שכל הניתן על מזבח החיצון שנתנם במתנה אחת כיפר, שנאמר 'ודם ובזחך ישפך על מזבח ה' אלקיך'.

מנחה ונסכים הבאים עם הזבח - מביא מנחה ואחר כך נסכים, שנאמר 'עולה ומנחה', לאחר העולה יקריב מיד את המנחה.

מנחה ונסכים הבאים בפני עצמם - לחכמים: לומדים מאלו שבאים עם הזבח שמביא מנחה ואחר כך נסכים. לרבי: מביא נסכים ואחר כך מנחה, שרק הבאים עם הזבח מקדימים את האכילה כיון שהתחיל בה, אבל הבאים בפני עצמם מקדימים את הנסכים שאומרים עליהם שירה.

'מנחתם ונסכיהם' - בלילה, שמנחת נסכים קריבים בלילה. 'ומנחתם ונסכיהם' - למוחר, שאם הביא היום יכול להקריב נסכים למוחר.

אין נסכים מתקדשים רק בשחיטת זבח - שנאמר 'זבח ונסכים'.

מנחות דף מ"ה. יום ד' פרשת תצוה ח' אדר תשפ"ו

יום זה הוקדש בסיכומי דף היומי - מחודדים

לעילוי נשמת שלוחה דרבנן הרה"ח רבי מנחם מרש ז"ל בן רבי משה ז"ל נלב"ע ח' אדר תש"ע

ת' נ' צ' ב' ה'

דף מ"ה - ע"א

משנה: מרים וכבשי החג - מעכבים זה את זה, שנאמר 'משפט' 'כמשפטם'.

אילי עצרת: הכתובים בתורת כהנים - מעכבים זה את זה, שנאמר בהם והיה. אילים הכתובים בתורת כהנים - אינם מעכבים לאיל האמור בחומש הפקודים, איל הכתוב בחומש הפקודים - אינו מעכב לאילים הכתובים בתורת כהנים. הפרים: גם הכתובים במקום אחד, אינם מעכבים זה את זה.

בקרוב מוסף לראש חודש: לא מצא שני פרים - מביא פר אחד, שנאמר ביחזקאל 'וביום החדש פר בן בקר תמים'. וכן אם לא מצא שבעה כבשים - מביא ששה, שנאמר 'וששה כבשים'. לא מצא ששה - מביא חמשה, חמשה - מביא ארבעה, ארבעה - מביא שלושה, שלושה - מביא שנים, וגם אחד, שנאמר 'ולכבשים כאשר תשיג ידו'. ולמה נאמר ששה? ללמד שכמה שיכול להביא מביא. ואם יש שני פרים, או שבעה כבשים - מעכבים זה את זה, שנאמר 'איהי'.

'בראשון באחד לחודש, תקח פר בן בקר תמים 'וחטאת' את המקדש' - והלא עולה היא? - לרבי יהודה ורבי יוחנן: פרשה זו עתיד אליהו לדורשה, לרבי יוסי ורב אשי: הקריבו מילואים בימי עזרא כמו שהקריבו בימי משה.

'וכל נבלה וטרפה מן העוף ומן הבהמה לא יאכלו הכהנים' - וכי לא הוזהרו רק כהנים? לרבי יוחנן: עתיד אליהו לדורשה, לרבינא: בא לאסור לכהנים, שלא יאמרו שהותר להם נבילה וטרפה משום שהותר להם מליקה.

'וכן תעשה בשבעה בחודש מאיש שוגה ומפתח ונפרתם את הבית' - 'שבעה' אלו שבעה שבועים שחטאו, אף על פי שאינם רוב הקהל מביאים פר העלם דבר. 'חודש' אם יחדשו בית דין ואמרו חלב מותר, מביאים פר העלם. 'מאיש שוגה ומפתח' מלמד שאין חייבים רק על העלם דבר עם שגגת מעשה.

זכור אותו האיש לטוב - ושמו חנינא בן חזקיה שלמליה הוא היה נגזר ספר יחזקאל, שהיה דבריו סותרים דברי תורה, עליו שלש מאות גרבי שמן, וישב בלילה ודרשו.

'לרבי שמעון' היו להם פרים מרובים בלי נסכים - יביאו פר אחד ונסכים ולא יקריבו כולם בלי נסכים. היו להם אילים מרובים בלי איפה - יביאו איל אחד ואיפה ולא יקריבו כולם בלי איפות, שנאמר 'ואיפה לפר ואיפה לאיל'.

דף מ"ה - ע"ב

משנה: הפר והאילים ושבעת הכבשים ושעיר עצרת הנאמר בתורת כהנים - אינם מעכבים שתי הלחם, ואין הלחם - מעכב אותם.

לרבי עקיבא: הלחם - מעכב הכבשים (שני כבשי השלמים), הכבשים - אינם מעכבים את הלחם. לרבי שמעון בן גנסי: הכבשים - מעכבים את הלחם, הלחם - אינו מעכב הכבשים, שכן היה במדבר שהקריבו כבשים בלי לחם. 'הלכה' לרבי שמעון הלכה כבן ננס ולא מטעמו. שהרי במדבר לא הקריבו גם הכבשים, שהרי כל האמור בחומש ויקרא לא הקריבו במדבר (הטעם מבואר בסמוך), וכל הנאמר בחומש במדבר הקריבו. רק מקריבים כבשים בלי לחם מפני שמתירים את עצמן, אבל אין מביאים הלחם בלי כבשים שהרי אין ללחם מי שיתירנו.

כבשים האמורים בחומש במדבר - אינם אותם האמורים בחומש ויקרא, שהרי כשמוע אצל פרים ואילים נאמר בחומש ויקרא פר ושני אילים, ובחומש במדבר נאמר שני פרים ואיל אחד, אלא הללו באים בגלל עצמם והללו בגלל לחם. ואין לומר שאם ירצה יקריב פר ושני אלים, ואם ירצה שני פרים ואיל, שהרי מכיון שנתנה הסדר משמע שהם אחרים.

קרבנות הנאמר בחומש במדבר - נקרב במדבר, הנאמר בחומש ויקרא - לא נקרב במדבר, שנאמר 'הקרבתם על הלחם', חובה על הלחם, ונאמר 'שבעת כבשים תמימים' אף על פי שאין לחם, ומה תלמוד לומר על הלחם?, על שאין נתחייבו כבשים קודם שהתחייבו בלחם.

סברת רבי עקיבא: שהלחם מעכב הכבשים ולא להיפך - שדורש מהנאמר 'יהיו להשם לכהן' מהנאמר 'סולת תהיינה', שהיה עולה על לחם. ואינו לומד מ'הנאמר יהיו' עולה להשם הנאמר בשבעה כבשים, משום שדנים דבר שמתנה לכהן מדבר שמתנה לכהן ולא מדבר שאינו מתנה לכהן. סברת בן ננס: שהכבשים מעכב הלחם ולא להיפך - שדנים גזירה שווה 'יהיו' מהנאמר 'יהיו' ולא מהנאמר 'תהיינה', ואף על פי שדנים גזירה שווה 'ושב הכהן' מהנאמר 'ובא הכהן' שזו היא שיבה זו היא ביאה, במקום שיש לשון דומה לומדים ממנו גזירה שווה. וי"א: שנתנה ככתוב עצמו, ולרבי עקיבא: 'יהיו' עולה על לחם שכולו לכהן, ומה שנאמר 'לה' לכהן' הוא משום שחלקו השם ונתנו לכהן, ולכן עולה על הכבשים שמקצתו להשם ומקצתו לכהן.

מנחות דף מ"ו. יום ה' פרשת תצוה ט' אדר תשפ"ו

דף מ"ו - ע"א

כולם מודים שאם הוזקקו כבשים ולחם זה לזה - שמעכבים זה את זה. ואיהו זיקה שלהם? שחיטה, שאם היה הלחם בשעת שחיטה נאבד או הלחם או הכבשים - אבד הכל. ואם היו יחד בשעת התנופה - נסתפקו בגמרא אם תנופה עושה זיקה או לא? ולא נפשט.

לחמי תודה: נחלקו קודם שחיטת התודה - יביא לחם אחר, ושוחט. נחלק לאחר שחיטה - הדם יזרק, והבשר יאכל, וידי נדרו לא יצא, וכל הלחם פסול משום שנפרס אחד מהם. אבל אין השחיטה עושה זיקה לפסול גם התודה, שהרי התודה נקראת פרוס, מה שלמים קרבים בלי לחם כך גם תודה. נחלק לאחר זריקה (אחת מלחמה) - תורם מהשלם על הפרוס.

יצאו קודם שחיטת התודה - מכניסה ושוחט. יצאו לאחר שחיטה - הדם יזרק, והבשר יאכל, וידי נדרו לא יצא, והלחם פסול. יצא לאחר זריקה (אחת מלחמה) - תורם ממה שבפנים על שבחוץ.

נטמאו קודם שחיטת התודה - מביא לחם אחר ושוחט. נטמאו לאחר שחיטה - הדם יזרק והבשר יאכל, וידי נדרו לא יצא, שהרי יצוץ מרצה על הטמא, והלחם פסול. יצא לאחר זריקה (אחת מלחמה) - תורם מהטהור על הטמא.

דף מ"ו - ע"ב

אם תנופה עושה זיקה: אם נאבד הלחם לאחר תנופה - נדחו הכבשים. אם אבדו הכבשים - נדחה הלחם. אם תנופה אינו עושה זיקה: הביא לחם וכבשים והונפו, ולאחר מכן נאבדו הכבשים, והביאו כבשים אחרים - עכשיו גם נאכל קודם שחיטת הכבשים, ולא ידעו שמושוש שלא היו להם כבשים התיירו את עצמם, וכשהם באים עם הכבשים - הרי הכבשים מתירים אותם. הוכחת רבה שבאות לאכילה - ממה שמצינו שהכהנים דרשו לפטור עצמם ממצחית השקל, משום שאם יביאו משקליהם שתי הלחם יאסרו באכילה כמנחת כהן. ובהכרח שהכוונה על שתי הלחם הבאות בפני עצמם, כי הרי אותם שבאים עם הזבח לא גרוע מקרבן תודה ולחמה. ואבי: ידחה שהכוונה על הבאות עם הזבח, ואינם דומים לקרבן תודה ולחמה, שהרי שתי הלחם קרוי מנחה, שנאמר 'והקריבכם מנחה חדשה לה', ולחמי תודה אינו קרוי מנחה. הוכחת רבה שבאות לאכילה - מהמקרא שנאמר 'ממושבותיהם הביאו לחם תנופה בכורים לה', מה ביכורים בפני עצמם - גם שתי הלחם בפני עצמם, ומה ביכורים לאכילה - גם שתי הלחם לאכילה.

לרב יוסף: עיקר דינם בשריפה - והטעם שצריכים עיבור צורה גזירה שמוא יזדמן להם כבשים לאחר מכאן, ואינם צריכים 'עיבור צורה' עד הבוקר, רק צורת הקרבנות, וזה עד תמידי של בין הערבים שעדיין ניתן להקריב כבשים אם יזדמן להם.

מצחית השקל לכהנים - לבן בוכרי: כל כהן ששוקל אינו חוטא, ואף על פי שהם פטורים, אין בזה משום מכניס חולין בעזרה, משום שמוטרים הכהן לציבור. לרבן יוחנן בן זכאי: חייבים הכהנים, וכל כהן שאינו שוקל חוטא, והכהנים היו דורשים מעצמם לפטור, משום שמנחת כהן לא תאכל, ואם יביאו עומרי ושתי הלחם ולחם הפנים ומשקליהם יאה אסור באכילה.

מנחות דף מ"ז. יום ו' פרשת תצוה י' אדר תשפ"ו

יום זה לזכות אימנו היקרה אשת חיל עטרת בעלה

מרת מרים לאה בת מלכה תחי'

להצלחה ולנחת ולסליעיתא דשמיא לאורן ימים ושנים טובות

דף מ"ז - ע"א

כבשי עצרת: אינם מקדשים הלחם רק בשחיטה, כיצד? שחט זרק הדם לשמה - קידש הלחם. שחט זרק הדם

שלא לשמה - לא קידש הלחם. שחט לשמה וזרק הדם שלא לשמה - **לרבי**: הלחם קדוש ואינו קדוש. שנאמר ואת האיל יעשה זבח שלמים להשם על סל המזבח, במה יעשה בזבחה. **לרבי אלעזר ב"ר שמעון**: אינו קדוש עד שישחוט ויזרוק הדם ונשחט לשמה, שנאמר **יעשה**, עד שיעשה כל עשיותיו. והנאמר **זבח** בא ללמד שצריך שיהיה לחם בשעת שחיטה. **לרבי** שקדוש ואינו קדוש **לאביו**: קדוש ואינו גמור, שאינו תופס פדיונו בקדושת שתי הלחם, אבל קדוש להיפסל ביוצא. **לרבי**: תופס פדיונו, רק שאינו ניתן לאכילה לכהנים. **לרבי אלעזר ב"ר שמעון**: אינו קדוש בכלל ואינו נפסל ביוצא.

דף מ"ז - ע"ב

שתי הלחם שיצאו בין שחיטה לזריקה, וזרק דם הכבשים חוץ לזמנם - **לרבי אלעזר**: אין בלחם משום פיגול, **לרבי עקיבא**: יש בלחם משום פיגול.

נחלקו אמוראים בבואור המחלוקת:

לרבי ששת: שנייה סוברים כשיטת רבי שהשחיטה מקדשת הלחם, רבי אלעזר: לשיטתו שאין זריקה מועלת ליוצא, **לרבי עקיבא**: מועלת זריקה ליוצא. ולדבריו נסתפקו בכביש עצרת ששחטם הלחם זרק הדם שלא לשמם, **לרבי עקיבא** מה דין הלחם - האם ממה מוציאו שזריקת פיגול קובעת את הלחם בפיגול ביוצא כמו הבשר, ונכלל ללמוד שגם זריקה שלא לשמה מברכת הלחם כמו בשר, או שמה אין זריקה שאינה הוגנת מועלת רק לחומר ולא לקולא?

לרבי פפא: לרבי הכל אם הלחם עדיין בחוץ בשעת זריקה אין הזריקה מועלת על הלחם שיצא לעשות פיגול (ולא אמר רבי עקיבא שהזריקה מועלת ליוצא רק על הבשר שהוא גוף הובח). ומחלוקת הוא אם חזר הלחם ונכנס בשעת זריקה, שרבי אלעזר: סובר רבי שהשחיטה מקדש הלחם, ונפסל ביוצא, ושוב לא נעשה פיגול בזריקה. **לרבי עקיבא**: סובר רבי אלעזר ברבי שמעון שהשחיטה אינה מקדשת הלחם, ולא נפסל ביוצא, ומשום כך נעשו פיגול בזריקה. ואף על פי שרבי גידל אין זריקת פיגול מקדשת - נדחו דבריו.

לרבי גידל: בשם רב זריקת פיגול - אינה מביאה למעילה באימורי קדשים קלים, ואינה מוציאה מידי מעילה בבשר קדשי קדשים, ונדחו דבריו.

כבשי עצרת שנשחטו לשמה ונאדר הלחם - 'למסקנא' אין זורקים הדם שלא לשמה להתייר בשר באכילה, שאין לך דבר שנראה לשמו, ונשחט לשמו, ונדהה לשמו, ואינו כשר לשמו, וכשר שלא לשמו. תודה שנפרס לחמה **לאחא שחיטה** - שזרק הדם לשם שלמים, הוא משום שתורה קראה לתודה שלמים.

מנחות דף מ"ח. יום שב"ק פרשת תצוה - י"א אדר תשפ"ו

דף מ"ח - ע"א

שחט כבשי עצרת על ארבע חלות - מושך מהם שתיים ומניחם עם הכבשים. ושנים האחרים נאכלו בפדיון. **לרבי אלעזר ברבי שמעון**: שהשחיטה אינה מקדשת הלחם רק זריקה - מושך לאחר שחיטה איזה שתיים שירצה לזרוק הדם עליהם ומקדש ומתייר, ופודה לאלו שנשארו בקדושת דמים. **לרבי**: שהשחיטה מקדשת הלחם - שתיים מהם אין להם רק קדושת דמים ושנים בפדיון, שהכבשים מקדשים רק הראוי להם, והאחרים קדושת דמים, אבל אין אנו יודעים איזה שנים נתקדשו בשחיטה ואיזה לא. לכן לא יוציא כל הארבע בחוץ ויפדה שנים מהם, שפסלו אלו שהתקדשו ביוצא. **לרב** פנחס, ורבי אבא מושב מכינס חולין לעזרה, משום שלא הכניסם ששהם חולין רק ממילא נעשו חולין. אבל בביריתא אמרו שלא יפדה אותם רק בחוץ ולא בפנים משום שחשב כמכניס חולין לעזרה, וביריתא זו היא שלא כרבי רק כרבי אלעזר ברבי שמעון, שהרי לרבי יפסלו ביוצא.

תודה שנשחטה על שמונים חלות - לחזקה: נתקדשו ארבעים מתוך שמונים, **לרבי יוחנן**: לא נתקדשו. וכולם מודים שאם אמר שיתקדשו ארבעים מתוך שמונים, שהתקדשו רק ארבעים אף על פי שלא פירש איזה מהם.

הפט ארבעה כבשים על שתי חלות - מושך מהם שנים וזורק הדם שלא לשמה, שאם יזרוק שנים לשמו תחילה, שחטתה האחרונים שאין לך דבר שנראה לשמה ונדהה לשמה וכשר שלא לשמה. ואמורים לאדם עמוד וזחא בשביל שתזכה באותו עניין.

איברי חטאת שנתערב באיברי עולה - **לרבי אלעזר**: יתנו על המזבח, ורואה אני בשר חטאת מעולה כאילו היא עצים. **לחכמים**: שנתערב צורתם ויצאו לבית השריפה, שאסור להקריב בשר חטאת. ואין אומרים לו חטא והקרב בשר חטאת כדי שתזכה להקריב איברי עולה, שאין אומרים חטא בחטאת בשביל שתזכה בעולה.

כבשי עצרת ששחטם שלא לשמה, או ששחט קודם או אחרי עצרת - הדם יזרק שלא לשמה, והבשר יאכל. שחט שלא לשמה בעצרת שחל בשבת - לא יזרוק, שכיון שנדחו מקרבן ציבור אינו דוחה שבת. ואין אומרים חטא וזרוק בשבת כדי להקטיר אימורים לעזרה, שאין אומרים חטא בשבת כדי שתזכה בחול.

חבית תרומה שנשבר בגת עליונה, ובתחלתה חולין תמימים: אם יכול להציל מהתרומה רביעית בטרהה - לרבי הכל יציל, ואף על פי שבניתיים תיפול התרומה לחולין ויכל הכל לאיבוד. ואם אינו יכול להציל רביעית בטרהה - לרבי אלעזר: תרד התרומה ותטמא, ולא יטמא ביד. **לרבי יהושע**: יטמא ביד באופן שיקבל אותה בכלים תמימים, כדי להציל החולין שלא יתערב בו תרומה מזה. ואף על פי שאין אומרים חטא בתרומה כדי שתזכה בחולין, כיון שבין כך יכל התרומה לבד ותיטמא, מותר.

דף מ"ח - ע"ב

כבשי עצרת שנשחט שלא כמזוזהם (שלא לשמה, וי"מ: שהביא בני שתיים) - **לרבי יצחק**: פסולים ותעובר צורתם ויצאו לבית השריפה, שמקיש אותם לחטאת. **לרבי**: כשרים, שלומד שלמי חובה משלמי טהרה. וכמו שאמר שלמי בני ששחטם שלא כמזוזהם שנאכלים ליום ולילה, ואינם טעונים לחם וזרוע.

קרבן אשם: שצריך להביא בן שנה והביא בן שתיים, או שצריך להביא בן שתיים והביא בן שנה - פסול, ותעובר צורתם ויצאו לבית השרפה. **עולת נזיר וזולתו ומצורע**: שהיו בני שתי שנים ושחטם - כשרים ללוי שלומד חובה מנדרבו. 'לכלו של דבר' כל הכשר בעולת נדרב - כשר בעולת חובה, וכל הפסול בחטאת - פסול באשם, חוץ מקרבן שלא לשמו.

קרבן אשם נזיר ואשם מצורע: ששחט שלא לשמה - כשרים ולא עלו לבעלים לשום חובה. שחט מחוסר זמן לבעלים (קודם שבעת ימי סוכה), או שהיו בני שתי שנים ושחט - פסולים. ואין אומרים אשם משלמים כמו שלומדים שלמים משלמים. וכן אין לומדים אשם נזיר ואשם מצורע מאשם גזילות ואשם מעלות, או אשם גזילות ואשם מעלות מאשם נזיר ואשם מצורע, ונזירות הכל בין בני שנה ובין בני שתיים, שדנים דבר שלא בהכשירו מדבר שלא בהכשירו - כגון שלמי חובה משלמי נדרב ששחטם שלא לשמה, ואין דנים דבר שלא בהכשירו מדבר שבהכשירו - כגון אשם נזיר בן שתיים, מאשם גזילות בן שתיים שהכשירו בכך.

מנחות דף מ"ט. יום א' פרשת כי תשא - י"ב אדר תשפ"ו

יום זה לזכות חתן הבר מצוה וניק וחכמי החבור החשוב יהודה לייב וגשאל נ"ו לנועם עול תורה ומצוות לאורך ימים ושנים טובות וקודש על ידי יידינו עוז הרוי הקריבים הי"ו

דף מ"ט - ע"א

כבשי עצרת שנשחט שלא אילים - לברייתא: כשרים ולא עלו לבעלים לשום חובה, **לרב**: עלו. ונחלקו אמוראים בשיטת רב - שחט רב לא אמר רב רק אם חשב שהכבשים הם אילים, ושחט לשם כבשים, כיון שנשחטו הכבשים לשם כבשים, אבל אם חשב שהם אילים, ושחט לשם אילים - לא עלו, שעקירה בטעות עקרה היא. **לרבי**: גם באופן זה עלו, שעקירה בטעות אינה עקירה.

הכהנים שפגלו במקדש: מוידים - חייבים, שגויגים - פטורים אבל פיגולם פיגול. לסובר שעקירה בטעות עקרה היא: שגוג הוא כסבור על חטאת שהוא שלמים ושחטו לשם שלמים. ולסובר שאינה עקירה: כגון שידע שחטאת היא וחייב בה לשום שלמים, ובאומר מותר.

לרבי שמעון על המנחות שנקמצו שלא לשמם כשיות ועלו לבעלים לשם חובה - שאין המנחות דומות לזבחים, שהקומץ מחבת לשם מרחשת - מלמדי מוכיחים עליה שהיא מחבת, וכלולה לשם בלולה - עומת מוכיחים עליה שהיא חריבה, אבל בזבחים שחיטת אחת לכולם, וקבלה אחת לכולם, וזריקה אחת לכולם. **רבי**: מפריש כשידע שהיא מחבת, וקומצה לשם מרחשת, שפסלה הבעולה מחשבה שאינה ניכרת ולא מחשבה הניכרת. אבל אם חשב מרחשת היא וקומצה לשם מרחשת, היא עקרה בטעות, אם בזבחים אינה עקרה.

משנת התמידים - אין מוכיח את המוספים, המוספים - אינם מוכיחים התמידים, ואינם מעכבים זה את זה. **לא הקריבו כבש בבוקר** - לחכמים: וקריבו בין הערביים. **לרבי שמעון**: רק אם היו אנוסים או שגויגים מקריבים

בין הערביים, היו מוידים - לא יקריבו. לא הקטירו קטורת בבוקר - לחכמים: יקטירו בין הערבים. **לרבי שמעון**: היתה כולה קריבה בין הערביים.

חינוך מזבח הזהב - רק בקטורת הסמים, **מזבח העולה** - רק בקרבן תמיד של שחר, השולחן - רק בבלחם הפנים בשבת, המנורה - רק בשבעה נרותיה בין הערביים.

ציבור שאין להם תמידים ומוספים של אותו היום - תמידים עדיף, שהם תדיר ומקודש. **אין להם תמידים למחר ומוספים להיום** - הסתפקו בגמרא אם תמידים קודמים שהם תדיר, או מוספים קודמים שהם מקודש?.

התמידים: אינם מעכבים המוספים, המוספים: אינם מעכבים את התמידים - ופירש אביי כגון שיש להם שניהם, ולקדם, שאם ירצה מקריב מוספים תחילה, ואף על פי שאין דבר קודם לתמיד של שחר, שנאמר **וערך עליה העולה**, העולה עולה ראשונה, אין זה אלא מצוה בעלמא.

דף מ"ט - ע"ב

אין פוחתים משהו טלאים המבוקר ממום בלשכת הטלאים - שיהא בהם כדי להקריב לשבת ולשני ימים טובים של ראש השנה שסמוכים לשבת. משום שקרבן התמיד טעון ביקור ארבעה ימים קודם שחיטה שלומדים מגזירה שזה מקרבן פסח שנאמר בו **והיה לכם למשמרת** עד ארבעה ימים עיר' שם. אבל המוספים אינם צריכים ביקור ארבעה ימים. ולא אמרו לשבת וראש השנה רק לסימן בעלמא שצריך שיהא כשיעור שסיפק לראש השנה ושבת, שאם הכוונה כדי לשבת וראש השנה, היה צריך להכין שבעה גם לתמיד של שחר שלמחרת ראש השנה.

מנחות דף נ'. יום ב' פרשת כי תשא (תענית אסתר) - י"ג אדר תשפ"ו

יום זה הוקדש כסיכומי דף היומי 'מוחזרים' לעילוי נשמת מורי ורבי ראש ישיבת עמלה של תורה הגה"ח ר' יוסף זאב מינשטיין זצ"ל בן הר"ר אריה ז"ל נלב"ע תענית אסתר תשפ"ה ת' נ' צ' ב' ה'

דף נ' - ע"א

לא הקריבו כבש בבוקר: אם עדיין לא נתחנך המזבח - לא יקריבו בין הערביים. אבל אם נתחנך כבר המזבח - יקריבו בין הערביים. שנאמר **את הכבש השני תעשה בין הערבים**, שני בין הערביים ולא ראשון בין הערביים, במה זבחים אמורים שלא נתחנך המזבח, אבל נתחנך המזבח גם ראשון בין הערביים. **לרבי שמעון**: אם לא הקריבו בבוקר במזיד - לא יקריבו בין הערביים, ולא שיהא המזבח בטל, רק שקריבו כהנים אחרים. אבל אם לא הקטירו קטורת בבקר, גם במזיד, יקטיר בין הערביים, שמאחר שאינה מצויה בקרבן עולה, וגם מעשרת, היא חוביה עליהם ולא יפשעו.

חינוך מזבח הזהב - י"א: שאין מחנכים רק בקטורת הסמים של בין הערביים, שנאמר **בבקר בבקר** בהיטיבו את הקטורת יקטירנה, ואם לא היה מדליק מבערב, איך מגיב בבוקר, וכיון שחינוך המנורה בין הערביים, גם תחילת הקטרת הוא בערב, שנאמר **ובהעלות אהרן את הגיבור בין הערבים יקטירנה**, וי"א: שמחנכים בקטורת הסמים של שחר, שלומד ממוזבח העולה, שמחנך בקרבן תמיד של שחר, גם מזבח הזהב בקטורת הסמים של שחר.

חינוך השולחן - אין מחנכים את השולחן רק בלחם הפנים בשבת, **קידוש הלחם** - אינו אלא בשבת. **חינוך המנורה** - אינה מתחנכת רק בשבעה נרותיה בין הערביים, וגם הדלקתה אינה אלא בין הערביים.

יחיד אינו מתנדב קטורת - שנאמר **לא תעלו עליו קטרת זרה**, וגם ציבור שמביא חובה כיוצא בה, אין מביאים בבדה, שנאמר **לא תעלו**: יכול לא יעלו על מזבח הפנימים אבל יעלו על מזבח החיצון - תלמוד לומר **את שמן המשחה** ואת קטרת הסמים לקודש ככל אשר צויתך יעשו, אין לך אלא מה שאמרו בעניין. ויחיד אינו מביא גם על המזבח החיצון - ואף על פי שמצינו בקטורת של שניאם שעלה ליחיד במזבח החיצון - היתה הוראת שעה.

דף נ' - ע"ב

משנה: כהן גדול - לא באו חצאים, רק מביא עישרון שלם וחוצה, ובבוקר מחצה - בבוקר ומחצה - בין הערביים. שלא נאמר **מנחה מחצית**, רק **מנחה** בבקר ומנחה בערב' מחצה מחצה שלם הוא מקריב.

כהן שהביא מחצה שחרית וזמן, ומינה כהן אחר - אינו מביא חצי עישרון מביתו, ולא חצי עישרון של ראשון, רק מביא עישרון שלם, וחוצה, מקריב מחצה ומחצה אבד, נמצאו שני החצאים קריבים, ושני החצאים אבדים. **נשאו או שנאבד מחצה של בין הערביים** - אינו מביא חצי עישרון מבית ערבי, רק מביא מחצה עישרון שלם וחוצה, ומקריב מחצה ומחצה אבד, נמצאו שני החצאים קריבים ושני החצאים אבדים.

מחצה שנשארה מכהן ראשון: מאחר שהיה ראוי להקרב ונפסל - תעובר צורתו ויצא לבית השריפה. **מחצה שנשארה מכהן שני**: **לרב** נחמן' - יש מחלוקת דבר, לתנא דבי רבה בר אבהו: שגם פיגול טעון עיבור צורה - גם לא טעון. לחכמים: אינו טעון עיבור צורה - שהרי מתחילה עומד לאיבוד. **לרב** אשי' טעון עיבור צורה גם לחכמים. יין שבזמן שחולק אותו יכול להקריב איזה מהם שירצה, הרי זה היה ראוי מתחילה.

חביתו כהן גדול כיצד עושים אותה?

לרבי חייא בר אבא בשם רבי יוחנן ולרבי: אופה ואחר כך מטגנה, שנאמר **תופיני' תאפיני נאה**, ואם מטגנה תחילה היא שחורה מהשמן והמחבת.

לרבי אסי בשם רבי הנינא ולתנא קמא: מטגנה ואחר כך אופה, שדורש **תאפינה נא'** כלומר מבושלת במקצת.

לרבי יוסי: אופה ומטגנה וחוזר ואופה, שדורש גם נאה לפיכך אופה תחילה, וגם **נא'** לכן אופה גם לאחר טיגון.

המרכז העולמי להפצת סיכומי דף היומי - מחזורים שולחתי בזאת לכל קוראיו וידידיו חג פורים כשר ושמן ולהיושע במהרה בכל טוב, ובבואת משיח צדקינו במהרה בימינו

מנחות דף נ"א. יום ג' פרשת כי תשא (פורים מדידים) - י"ד אדר תשפ"ו

דף נ"א - ע"א

חביתו כהן גדול לישתם וערייתם ואפיתם בפנים, ודוחות השבת.

לרב הונא: שנאמר **תופיני'**, תאפינה נאה, ואם אופה אותה מאתמול - נעשה נפוחה ברוח. ונדחו דבריו. שיכול לכבש אותה בירקות כדי שלא ישלחו בה רוח.

לרבי ישמעאל: שנאמר **תעשה'** וגם בשבת, **תעשה'** וגם בטומאה.

לאביו: שנאמר **סלת מנחה תמיד'**, הרי היא כמנחת תמידים.

לרבי: שנאמר **על מחבת'** מלמד שטעונה כלי, ואם אופה אותה מאתמול תיפסל בלינה.

סדר הביתא שנאמר לעניין שיעור שמן במנחת חביתו: מתחילה דרשו מהאמר **לעשרון** האמור במנחת חביתו להוסיף לה שמן. ואינו יודע ענין כמה, ששמן נלמד ממנחת נסכים ששלושה לוגים לעשרון משום שדומה באלו הם שהוא **תבשיל'** (תדיר, בן חובה, דוחה שבת, שומא), או שנלמד ממנחת נדרב שהוא לוג אחד שדומה לו באלו הם **יג'ל'** (יחיד, בא בגלל צמנו, לבונה). ומסיים **רבי ישמעאל** בנו של רבי יוחנן בן ברוקה: שלומדים מהאמר **סלת מנחת תמיד'** שהיא כמנחת תמידים שנמביא שלושה לוג לעישרון. **לרבי שמעון**: לומדים ממנחת כבשים ששלושת לוגים לעישרון, ולא ממנחת פרים ואילים שנותן שני לוגים לעישרון, שדנים מנחה הבאה עישרון ממנחה הבאה בעישרון ולא ממנחה הבאה שנים ושלושה עשרונים.

ובגמרא רבינו הריי מדרשה אמרו 'בשמן' להוסיף לה שמן, ולאחר מכן נסתפקו בה. ונחלקו אמוראים ליישב: **לאביו**: קשי שמוען - דרש תחילה מהאמר **'בשמן'** שיוסיף לה שמן, והספק שלאחר מכן הוא לרבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אם ללמוד ממנחת נסכים שיוסיף לה שמן או ללמוד ממנחת נדרב שנותן לוג שמן לעישרון, עד שפשוט מהאמר **'סלת מנחת תמיד'** שהיא כמנחת תמידים.

לרב הונא בריה דרבי יהושע: כולה לרבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה, ומתחילה אמר שהאמר **'בשמן'** לא להוסיף, כי אין דבר שצריכה שמן, כבר נאמר **'על מחבת'**. ושוב חזר בו שמה בא הכתוב לקבוע לה שמן שלא נאמר שהיא כמנחת חוטא שבאה חריבה, עד שלמד ממנחת תמידים שנותן שלושה לוג לעישרון.

לרבי: כולה רבי שמעון, ומתחילה למד מהאמר **'בשמן'** שבא להוסיף לה שמן, שלקבוע אינו צריך שכבר נאמר על מחבת, ולאחר מכן פירש שאם לא נאמר בשמן לא היה לנו ללמוד מהדין, שהוא ספק אם נלמד ממנחת תמידים או מנחת נדרב, לכך צריך לומר **'בשמן'** שיוסיף לה שמן. ועדיין יש להסתפק שמהו יוסיף רק כמנחת

